

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR WELZIJN EN VOLKSGEZONDHEID¹

Vastgesteld 23 september 1987

De vaste commissie voor Welzijn en Volksgezondheid heeft zich beraden op het voorstel van wijziging op de Warenwet.

De leden van de commissie formuleerden de hieronder volgende vragen en opmerkingen.

Inleidende opmerkingen

De huidige Warenwet dateert van 1935. Met het oog op de grote veranderingen die zich sindsdien in de maatschappij hebben voorgedaan, is het nodig tot een nieuwe regelgeving op het gebied van waren te komen die beter aansluit bij de moderne omstandigheden.

De leden van de fracties van **P.v.d.A.**, **C.D.A.** en **R.P.F.** hadden derhalve in het algemeen met instemming kennis genomen van het voorliggend voorstel.

De leden van de fractie van het **C.D.A.** betuigden in het bijzonder hun instemming met het feit dat in de considerans van het voorstel met zoveel woorden het belang van een goede voorlichting van de consument is vermeld.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** vroegen de staatssecretaris nog eens aan te geven wat zijn argumenten zouden kunnen zijn om langdurig en met veel zorgvuldigheid te werken aan een nieuwe warenwet zoals hier is voorgelegd en ongeveer ten tijde van de invoering van deze wet de controlemogelijkheden te gaan beperken of is inmiddels besloten uithollen van het controle-apparaat achterwege te laten?

De leden van de fractie van de **V.V.D.** wilden van de bewindslieden weten of zij het eens zijn met de opvatting dat nu preventie zulk een belangrijk onderdeel is van het volksgezondheidsbeleid (zie Nota 2000), dat zowel de Rijkskeuringsdienst van Waren als de Inspectie voor Levensmiddelen en Waren, zo niet versterkt dan toch minstens op het huidige niveau van mankracht gehouden dienen te worden.

De leden van de fractie van het **C.D.A.** kwamen in deze inleidende opmerkingen nog een ogenblik terug op artikel 14 van het voorstel. In het

* Het vorige stuk is verschenen onder nr. 213 van vergaderjaar 1986–1987.

¹ Samenstelling:

Van der Meulen (CDA), mw. Michiels van Kessenich-Hoogendam (CDA), Boorsma (CDA), mw. Ermen (P.v.d.A), (voorzitter), mw. M. A. van der Meer (PvdA), mw. Smeets-Janssen (PvdA), mw. Veder-Smit (VVD), Heijmans (VVD), mw. Gelderblom-Lankhout (D66), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), mw. Van Leeuwen (PSP), Schuurman (RPF), mw. Bolding (CPN), Van der Jagt (GPV).

oorspronkelijk ontwerp was mede opgenomen, dat de de regeling de bescherming van het milieu dient. Deze vermelding is nadien uit artikel 14 verwijderd. De argumenten daarvoor zijn door de regering uitvoerig weergegeven in de memorie van antwoord op bladzijde 13 en volgende: in haar nadere stukken is de regering nog eens uitgebreid op dit punt ingegaan.

Deze leden erkenden de redelijkheid van de argumenten van de regering. Zij waren het met de regering eens dat het milieubelang niet afzonderlijk in de Warenwet behoeft te worden vermeld. Onduidelijk bleef het hen echter of het milieubelang, ondanks schrapping van de betrokken passage, is blijven behoren tot de belangen welke de Warenwet beoogt te beschermen of dat redenerend a contrario de bedoeling van de wetgever is, dat de bescherming van het milieu niet behoort tot de door de Warenwet te beschermen belangen. Wil de minister zich hierover duidelijk uitspreken, dit met het oog op de latere interpretatie van de wet?

In het bijzonder, zo merkten deze leden nog op, zou onduidelijkheid kunnen ontstaan bij het vraagstuk van onrechtmatige regelgeving.

De leden van de fractie van de **V.V.D.** constateerden in dit verband dat het milieubelang in tegenstelling tot in de oorspronkelijke opzet niet meer onder de werkingssfeer van de wet valt. Delen de bewindslieden nochtans niet de mening van deze leden dat hierdoor bij voorbaat van een slagvaardig instrument in het milieubeleid is afgezien, met name als het gaat om de beoordeling van milieuvervuilende produkten? Kunnen de bewindslieden ook de mening hieromtrent van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer weergeven?

Splitsing van de wet

De leden van de fractie van het **C.D.A.** merkten op, dat gedurende de voorbereiding van de wijzigingswet gedacht is over de wenselijkheid te komen tot een splitsing van de regelgeving omtrent waren in een regeling van de voedingsmiddelen en een regeling van waren die niet tot de voedingsmiddelen gerekend kunnen worden. De Sociaal-Economische Raad en de Adviescommissie Warenwet hebben ten gunste van een dergelijke splitsing, althans op termijn, geadviseerd.

Op bladzijde 2 van de memorie van toelichting is vermeld dat een studie over de voor- en nadelen van een dergelijke splitsing wordt voorbereid. In de memorie van antwoord wordt daarentegen op bladzijde 9 opgemerkt dat de ratio aan een dergelijke studie was ontvallen. Waarom een dergelijke studie door de regering thans niet nuttig wordt geoordeeld, wordt uiteengezet in de nota naar aanleiding van het eindverslag op bladzijde 3 en volgende. De daar aangevoerde argumenten overtuigden deze leden echter niet.

Immers, het belangrijkste argument contra gaat er van uit dat dan alle regelgeving met betrekking tot voedingsmiddelen hun basis zullen vinden in die ene wet; ook die die thans hun basis vinden in een andere wet. Dat is niet noodzakelijk, althans niet op korte termijn. Deze leden waren van oordeel, dat splitsing gewenst is met het oog op een betere toespitsing van de wet op de concrete problemen en een duidelijker en vooral eenvoudiger formulering van de wetstekst. Hierop zal in het vervolg worden teruggekomen.

Ook de leden van de fractie van de **V.V.D.** vroegen de bewindslieden om aan te geven op welke wijze er een splitsing van de Warenwet in een voedingsmiddelen- en een niet-voedingsmiddelen-gedeelte kan worden overgegaan.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** herinnerden aan de motie-De Pree op stuk nr. 33. Is er al begonnen met het opzetten van de rapportage

die zal moeten dienen ter voorbereiding van een beoordeling van de mogelijkheid om te komen tot een splitsing van de Warenwet in een «food»- en een «non-food»-wetgeving? Als het antwoord op de vorige vraag bevestigend luidt, kan dan worden aangegeven op welke wijze men dit denkt aan te pakken?

Verhouding tot andere wettelijke regelingen

In september 1986 is, zo merkten de leden van de **C.D.A.**-fractie op, aan de Tweede Kamer een voorstel van Wet inzake aansprakelijkheid voor produkten met gebreken aangeboden. Bedoeld wetsvoorstel en het onderhavige wijzigingsvoorstel Warenwet bewegen zich voor een deel op hetzelfde terrein. Meermalen immers wordt in de memorie van toelichting op het voorstel tot wijziging van de Warenwet ongemerkt, dat de regelgeving zich richt tot producenten en verhandelaren van waren dat het voorstel het mogelijk maakt om het verhandelen van bepaalde gevaar opleverende waren te verbieden; dat de Warenwet zich richt op de productieveiligheid (memorie van toelichting, onder andere bladzijde 5, 6, 7 en 9).

Over de voorgestelde regelingen op het terrein van de produktaansprakelijkheid zou het zelfde kunnen worden gezegd. Deelt de minister het standpunt van deze leden dat er gevaar voor verwarring dreigt, nu dat bepaalde handelingen en/of bepaalde zaken, bijvoorbeeld het produceren en/of verhandelen van door een ondeugdelijkheid gevaarlijke zaken, onder beide regelingen kunnen vallen? Is de minister het eens met deze leden dat er alle aanleiding bestaat een studie voor te bereiden over de voor- en nadelen van splitsing van de Warenwet in de in het vorige hoofdstuk genoemde zin, mede in verband met de nieuwe regeling op het terrein van de produktaansprakelijkheid? Eventueel kunnen daarbij andere regelingen mede betrokken worden, indien dit naar het oordeel van de studiegroep nodig of nuttig is. Is de minister thans bereid de aanzet te geven tot zodanige voorbereiding en studie?

De leden van de fractie van de **V.V.D.** constateerden dat de Warenwet zich tevens richt op de productiefase, een aspect dat tevens van belang is bij de milieuwetgeving. Kunnen de bewindslieden meedelen hoe de coördinatie verloopt in die fase, voor zover het betreft de uitvoering van de Warenwet, de Arbeidsomstandighedenwet en bijvoorbeeld de Wet milieugevaarlijke stoffen?

Ook het lid van de fractie van de **R.P.F.** achtte het vanwege een integraal milieubeleid van belang te weten hoe de verhouding is van de Warenwet en de Wet milieugevaarlijke stoffen en de Afvalstoffenwet. Zijn met het oog op een integraal milieubeleid voldoende waarborgen om toekomstige hiaten en fricties te voorkomen?

De leden van deze fractie vroegen nog aan te geven welke thans de verhouding is tussen de Rijkskeuringsdienst van Waren en de Rijks Vleeskeuringsdienst, de jure en de facto.

Internationale regelingen

Zoals reeds mede door de leden van de **C.D.A.**-fractie is opgemerkt, zijn er sinds het oorspronkelijke wetsvoorstel werd ingediend – juli 1982 – reeds meer dan vijf jaar verlopen. Zijn er in die periode internationale richtlijnen en/of beschikkingen op dit stuk, bijvoorbeeld van de kant van de EG, van kracht geworden of zullen dergelijke richtlijnen en/of beschikkingen binnenkort van kracht worden, waaraan Nederland zich te houden heeft? Zo het antwoord op deze vraag bevestigend luidt, is het wetsvoorstel in zijn huidige vorm dan in overeenstemming met die nieuwe internationale regels?

Deze leden zouden het betreuren indien al spoedig na het in werking treden van de wet zoals deze hier is voorgelegd, gebruik zou moeten worden gemaakt van de bevoegdheid bij artikel 14K gegeven ten gevolge van het nalaten van hierboven omschreven toetsing.

Blijkens kranteberichten heeft de Europese Commissie voorgesteld om de controles op levensmiddelen in de EG gelijk te schakelen. Dit zou meebrengen, dat er in de Europese lidstaten na 1992 alleen nog bij de producent zou worden gecontroleerd en dat de controle in de winkels, zoals die thans bestaat, vervalt. Deze leden zouden ernstige bezwaren hebben tegen het wegvallen van de controles in de winkels. Wil de minister aangeven hoe hij staat tegenover dit voorstel van de Europese Commissie?

Strafsancties

Het verheugde de leden van de **C.D.A.**-fractie te vernemen (nadere memorie van antwoord, bladzijde 25), dat het Openbaar Ministerie de bereidheid heeft getoond vaker gebruik te maken van de mogelijkheid tot wegneming van door de verdachte genoten voordeel. Deze leden legden deze passage aldus uit, dat het Openbaar Ministerie voornemens is vaker in daarvoor in aanmerking komende gevallen, te vorderen dat het wederrechtelijk verkregen voordeel aan de veroordeelde wordt ontnomen conform artikel 36E Strafrecht.

Deze leden achtten het van belang dat de Kamer controle kan uitoefenen op het effect in de praktijk van dit voornemen van het Openbaar Ministerie.

Zij verzochten derhalve de minister de Kamer periodiek, bijvoorbeeld in het kader van de begroting, te informeren omtrent het aantal en de aard der zaken waarin een dergelijke vordering door het Openbaar Ministerie is gedaan, met opgave of de rechter de vordering heeft toegewezen en omtrent het aantal en de aard der zaken waarin bedoelde maatregel ambtshalve door de rechter is opgelegd.

Consumentenvertegenwoordigers

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** lazen op bladzijde 21 van de memorie van antwoord dat er de mogelijkheid zou bestaan financiële ondersteuning te geven aan de werkzaamheden van consumentenvertegenwoordigers in de Adviescommissie Warenwet. In de schriftelijke voorbereiding verwees de staatssecretaris naar het jaarrapport Overheidsbeleid Consumentenaangelegenheden 1984 tot 1985 en de brief van de ICC van 19 juli 1985.

Tijdens de mondelingen behandeling in de Tweede Kamer meldde hij, dat er mogelijkheden voor de consumentenorganisaties zijn om onderzoeksfaciliteiten te krijgen en dat er – als er knelpunten blijken te zijn voor de consumentenorganisaties met betrekking tot hun werk in de ACWW – overleg met het ministerie van WVC mogelijk is. Kan de staatssecretaris aangeven in hoeverre er in de praktijk een beroep gedaan wordt op zowel onderzoeksfaciliteiten als extra medewerking van WVC met betrekking tot een volwaardige deelname van de consumentenorganisaties aan de ACWW?

Voedingswaardedeclaratie

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** hadden opgemerkt dat de staatssecretaris in de Tweede Kamer nog niet veel zeggen kon over de inhoud van de voedingswaardedeclaratie omdat daar nog discussie over gaande was. Kan de staatssecretaris dat inmiddels wel en zo ja, wat zal dan de inhoud zijn en hoe ver is hij met de procedure?

Opname van additieven en contaminanten

De leden van de fractie van de **V.V.D.** vroegen de bewindslieden naar de stand van zaken met betrekking tot het probleem van de gelijktijdige opname van additieven en contaminanten, welke langs verschillende wegen kan verlopen, mede tegen de achtergrond van de inmiddels door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer ontwikkelde formulering van aanvaardbare risico's.

Volksgezondheid

Het lid van de **R.P.F.**-fractie stelde vast, dat een van de doelstellingen van het voorstel is de volksgezondheid te beschermen. Op welke wijze moet nu verstaan worden dat er een toevoeging van voedingsstoffen mogelijk is? Onder welke voorwaarden zou dat kunnen?

Voorts vroeg dit lid of de grens tussen voedingsstoffen en geneesmiddelen voldoende duidelijk in het voorstel is aangebracht in verband met respectievelijk het consumenten- en het patiëntenbelang. Indien een reeds op de markt gebracht produkt achteraf schadelijk blijkt te zijn, kunnen dan effectieve maatregelen onder het regime van de Warenwet worden genomen? Indien andere wetten dan eventueel mee in werking zullen moeten treden, welke zijn dat dan? Kunnen ook hier zich hiaten voordoen waarvoor nog geen oplossing aanwezig is?

Product-recall

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** vroegen wanneer de staatssecretaris verwacht het rapport van de interdepartementale werkgroep over product-recall en de reactie van de regering daarop te kunnen uitbrengen. Wanneer denkt hij daarover met de Tweede Kamer van gedachten te kunnen wisselen? Heeft hij inmiddels zelf al ideeën over aspecten die in verschillende (andere wetten) zouden kunnen worden opgenomen?

Het lid van de **R.P.F.**-fractie vroeg in hoeverre er momenteel vorderingen gemaakt zijn om de aspecten van de product-recall in de verschillende wetten op te nemen.

Bekostiging

De leden van de fracties van **P.v.d.A.** en **C.D.A.** stelden vast dat sedert 1 januari 1985 geen recht inzake de Warenwet meer wordt geheven. De totale kosten van de Keuringsdiensten van Waren komen voor rekening van het Rijk en niet langer – zoals vroeger – voor een deel ten laste van de provinciale en gemeentelijke overheden. Per 1 januari 1986 is het bestaan van de provinciale en gemeentelijke keuringsdiensten beëindigd en functioneert één rijkskeuringsdienst.

De leden van de fractie van het **C.D.A.** vroegen de minister de Kamer inzicht te willen verschaffen in de financiële gevolgen voor het Rijk van deze ontwikkeling. Wil de minister de Kamer ook op de hoogte brengen van de financiële gevolgen voor de gemeenten van deze ontwikkeling?

Wil de minister de Kamer tevens inzicht verschaffen in de personele gevolgen van de overgang van de provinciale en gemeentelijke keuringsdiensten naar de rijksdienst?

Deze leden hadden kennis genomen van de opmerkingen die van verschillende zijde in de Tweede Kamer zijn gemaakt over eventuele wederinvoering van het recht inzake de Warenwet. In de memorie van antwoord heeft de regering nog gesteld dat bekostiging uit de algemene middelen de voorkeur verdient. Wil de minister deze voorkeur adstrueren?

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** memoreerden dat de staatssecretaris in de Tweede Kamer heeft meegedeeld, dat het Warenwet-recht

wellicht opnieuw zal worden ingevoerd. De baten die daar destijds uit voortkwamen bedroegen 24 miljoen. Nu werd er echter gesproken over bedragen van 50 tot 100 miljoen. Kan de staatssecretaris aangeven hoe hij denkt deze veel hogere bedragen te kunnen verwerven via Warenwet-heffingen en kan hij ook aangeven op welke gronden hij zich genoodzaakt zou kunnen zien tot deze wel zeer snelle herziening van een zo kort geleden genomen maatregel?

Deze leden achtten het niet onmogelijk dat het antwoord op hun vraag reeds in de toelichting op de binnenkort verschijnende Begroting-1988 zou staan. Zo dat het geval is, kan de bewindsman met een verwijzing naar die passage volstaan.

Kinderbedden

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** vroegen de staatssecretaris hoe het staat met het overleg dat hij zou voeren met de Minister van Justitie over het probleem van de kinderbedden. Er zouden ook al maatregelen in voorbereiding zijn. Kan de staatssecretaris mededelen hoe ver hij daarmee gevorderd is?

Cassis de Dyon

De leden van de fractie van de **V.V.D.** vroegen naar de stand van zaken met betrekking tot het zogenaamde arrest Cassis de Dyon.

AMvB

De leden van de **P.v.d.A.**-fractie informeerden of het in het voornemen van de bewindsman ligt de AMvB's behorend bij dit wetsvoorstel (artikel 14A en volgende) gelijktijdig en met inwerkingtreding van de wet te laten ingaan. Zo dat niet het geval is, op welke wijze zal dan worden gezorgd dat er geen lacunes ontstaan?

Artikelsgewijs

Artikel 1

Het oorspronkelijk ontwerp vermeldt in de omschrijving van «waren» in het eerste lid van artikel 1 niet de «kauwpreparaten». Nadien is deze categorie in de omschrijving opgenomen. De leden van de fractie van het **C.D.A.** betreurden het dat een zo kunstmatig woord als «kauwpreparaten» is gekozen. Zij gaven er de voorkeur aan het woord «kauwwaren» te gebruiken, in overeenstemming met de eveneens in de omschrijving voorkomende woorden «eetwaren» en «drinkwaren».

Deze leden hadden wel met instemming kennis genomen van het feit, dat in het wetsvoorstel de terminologie van het nieuw BW, hoewel dat nog niet is ingevoerd, wordt gebruikt. Het wetsvoorstel spreekt in artikel 1, eerste lid en artikel 15C eerste lid, van zaken met weglating van de in het nieuwe recht overbodige aanduiding «lichamelijke».

Artikel 15

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** vroegen waarom het omschreven in artikel 15 en volgende alleen betrekking heeft op de gezondheid en veiligheid van de mens en niet op die van dieren.

De voorzitter van de commissie,
Ermen

De griffier van de commissie,
Van der Putten